

Dosarul nr. 2r-539/19

Prima instanță: Judecătoria Căușeni sediul central (jud. V. Nichitenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Dumitru Zmeu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Iuliei Zmeu împotriva lui Dumitru Zmeu cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea averii proprietate comună în devălmășie

împotriva încheierii din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de Dumitru Zmeu împotriva hotărârii din 22 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central

constată:

La 20 octombrie 2015, Iulia Zmeu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dumitru Zmeu cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea averii proprietate comună în devălmășie.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 21-23, 36-37 Codul familiei, art. 5, 7, 166 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, desfacerea căsătoriei dintre ea și Dumitru Zmeu înregistrată la 4 noiembrie 1995 la OSC Căușeni cu nr. 138, partajarea imobilului – casa de locuit și terenul de lângă casă, cu atribuirea în proprietate după dânsa a ½ cotă-parte, conform propunerii Oficiului Cadastral, precum și partajarea tuturor bunurilor proprietate comună în devălmășie a câte ½ cotă-parte și încasarea de la pârât în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 22 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, a fost parțial admisă acțiunea, fiind desfăcută căsătoria între Dumitru Zmeu și Iulia Zmeu, înregistrată la 4 noiembrie 1995 la OSC Căușeni, cu nr. 138.

A fost încasată de la ambele părți în beneficiul statului taxa de stat în cuantum de 500% dintr-o unitate convențională (câte 100 de lei).

A fost partajată averea proprietate comună în devălmășie: casa de locuit și terenul de lângă casă din XXXXX, cu atribuirea părților în proprietate, și anume Iuliei

Zmeu – partea II, 5.locativă de 12,5 m.p., 6.coridor de 8,5 m.p., 7.locativă de 21,5 m.p., suprafața totală de 42,3 m.p., ½ cotă-parte din construcția accesorie cu lit. 3 cu suprafața de 11,7 m.p., ½ cotă-parte din teren cu nr. cadastral XXXX, cu suprafața de totală de 0,0882 ha; lui Dumitru Zmeu partea I: 1.bucătărie de 13,1 m.p., 2.coridor de 6,8 m.p., 3 locativă de 18,1 m.p., 4.bucătărie de 11,4 m.p. cu suprafața totală de 49,4 m.p., ½ din construcția accesorie lit. 3 cu suprafața de 11,7 m.p., ½ din teren cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața totală de 0,0882 ha.

În rest, în partea încasării a ½ din costul automobilului de model VAZ-210 nr. de identificare XXXXX, a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția.

A fost încasată de la Dumitru Zmeu în beneficiul Iuliei Zmeu suma de 2695 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

La 27 martie 2019, Dumitru Zmeu a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 22 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii contestate, și anume în partea partajării averii, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată.

Prin încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Zmeu, acordând apelantului termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe prezenta încheiere pentru lichidarea neajunsurilor, și anume să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 375 de lei. Concomitent, i-a fost explicat apelantului că în situația în care nu va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea de apel va fi restituită.

La 5 iunie 2019, Dumitru Zmeu a depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii contestate, și anume în partea partajării averii, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată.

Prin încheierea din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituit apelul declarat de către Dumitru Zmeu împotriva hotărârii din 22 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, din motiv că apelantul nu s-a conformat indicațiilor obligatorii stabilite prin încheierea din 21 mai 2019, adică nu a prezentat apelul motivat și dovada achitării taxei de stat la declararea apelului în original.

La 5 august 2019, prin intermediul Oficiului Poștal a declarat recurs împotriva încheierii din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii instanței de apel și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o neîntemeiată și nefondată, ce urmează a fi casată integral.

A indicat că instanța de apel acordând un termen de 10 zile pentru înlăturarea neajunsurilor la declararea apelului din momentul primirii copiei de pe încheierea prin care nu s-a dat curs cererii de apel, incorect a stabilit că acest termen a expirat la 7 iunie 2019, or, copia încheierii din 21 mai 2019 a fost recepționată la 31 mai 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului.

Având în vedere că a prezentat cererea de apel motivată și dovada achitării taxei de stat la data de 7 iunie 2019, instanța în mod ilegal a restituit apelul din motivul că nu au fost înlăturate neajunsurile în termenul acordat de instanță.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților la 12 iulie 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexat la materialele dosarului (f. d. 60 vol. II), însă date referitor la recepționarea acesteia de către recurent la dosar nu există.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 5 august 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei spre rejudecare din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

După cum denotă actele cauzei, la 27 martie 2019, Dumitru Zmeu a depus cerere apel nemotivată împotriva hotărârii din 22 martie 2019 a Judecătoriei Căușeni sediul central, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii contestate, și anume în partea partajării averii, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată. (f. d. 31 vol. II).

Tot actele cauzei atestă că prin încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Dumitru Zmeu, fiindu-i acordat un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii plății taxei de stat la declararea apelului în sumă de 375 de lei (f. d. 35-37 vol. II).

Este cert și faptul că prin încheierea din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Dumitru Zmeu (f. d. 55-59 vol. II).

În susținerea concluziei menționate instanța de apel a reținut, prin prisma prevederilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, că apelantul nu au îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1), deși a recepționat încheierea la 31 mai 2019.

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii menționate în raport cu criticele formulate în recurs și materialele cauzei, coroborat cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat, iar încheierea neîntemeiată, pasibilă de casare.

Astfel, instanța de recurs notează că, copia încheierii din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care instanța nu a dat curs cererii de apel depuse de Dumitru Zmeu și a acordat apelantului un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii plății taxei de stat,

expediată în adresa lui Dumitru Zmeu de către instanța de apel, a fost recepționată de destinatar la data de 31 mai 2019, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție anexate la materialele pricinii (f. d. 38, 39 vol. II).

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Iar potrivit art. 111 alin. (1) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

La caz, prin prisma normelor legale citate supra, se constată că ultima zi de înlăturare a neajunsurilor cererii de apel pentru apelantul Dumitru Zmeu, stabilite prin încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a expirat la data de 10 iunie 2019.

Drept urmare, instanța de recurs reține ca greșită concluzia instanței de apel cu privire la faptul că termenul pentru înlăturarea neajunsurilor cererii de apel a expirat la 7 iunie 2019 și că în termenul respectiv, apelantul nu a înlăturat neajunsurile cererii de apel.

Or, instanța de apel urma să verifice dacă apelantul Dumitru Zmeu a înlăturat neajunsurile cererii de apel indicate în încheierea din 21 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău în interiorul termenului de 10 zile, acordat de instanță, care a expirat la 10 iunie 2019 și nu la 7 iunie 2019, după cum este menționat în încheierea contestată cu recurs.

Pe cale de consecință, instanța de recurs reiterează că potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului stabilirea bazei legale a unei acțiuni de către instanță și termenele – limită pentru introducerea unei acțiuni se numără printre limitările permise ale dreptului de acces la o instanță, cu condiția ca acestea să nu restricționeze accesul unei persoane la un tribunal de o manieră care îi afectează chiar esența dreptului sau când nu urmăresc un scop legitim ori nu există o relație rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie atins.

La fel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului de nenumărate ori s-a expus că o interpretare deosebit de strictă a regulilor de procedură de instanțele naționale (formalism excesiv) poate priva reclamantii de dreptul lor de acces la instanță.

Distinct de aceste constatări, se impune admiterea recursului, casarea încheierii instanței de apel și restituirea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. b), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Dumitru Zmeu.

Se casează încheierea din 2 iulie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Iuliei Zmeu împotriva lui Dumitru Zmeu cu privire la desfacerea căsătoriei și partajarea averii proprietate comună în devălmășie,

cu restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari